

18. neděle v mezidobí C

Dejte si pozor a chraňte se před každou chamtivostí. Neboť i když má někdo nadbytek, jeho život není zajištěn tím, co má. (Lk 12,15)

První čtení

Kazatel 1,2; 2,21-23

Marnost nad marnost – praví Kazatel – marnost nad marnost, všechno je marnost. Vždyť se stává, že někdo pracuje moudře, rozvážně a úspěšně, a nakonec to dá do vlastnictví jinému, kdo na tom nepracoval. I to je marnost a velké zlo. Co má člověk za všechno svoje namáhání a snahu, s níž se plahočí pod sluncem? Ano, po všechny dny má jen starosti; trápení je jeho zaměstnáním, ani v noci si jeho srdce neodpočine. I tohle je marnost.

Druhé čtení

Kolosanům 3,1-5.9-11

(Bratři a sestry!) Když jste s Kristem byli vzkříšeni, usilujte o to, co (pochází) shůry, kde je Kristus po Boží pravici. Na to myslíte, co (pochází) shůry, ne na to, co je na zemi. Jste přece už mrtví a váš život je s Kristem skrytý v Bohu. Ale až se ukáže Kristus, váš život, potom se i vy s ním ukážete ve slávě. Umrtvěte proto všechno, co je ve vašich údech pozemského: smilství, nečistotu, chlípnost, zlou žádostivost a chamtivost, která je modloslužbou. Neobelhávejte jeden druhého. Svlečte ze sebe člověka starého s jeho počínáním, a oblečte (člověka) nového, který se k (správnému) poznání, aby se podobal Stvořiteli. Tady už není Řek nebo Žid, obřezán nebo neobřezaný, barbar, Skyta, otrok nebo člověk svobodný, ale všechno a ve všem je Kristus.

Evangelium

Lukáš 12,13-21

Někdo ze zástupu požádal Ježíše: "Mistře, řekni mému bratrovi, aby se rozdělil se mnou o dědictví!" Odpověděl mu: "Člověče, kdo mě ustanovil soudcem nebo rozhodčím?" Potom jim řekl: "Dejte si pozor a chraňte se před každou chamtivostí. Neboť i když má někdo nadbytek, jeho život není zajištěn tím, co má." Pověděl jim toto podobenství: "Jednomu bohatému

člověku se na poli hojně urodilo. Uvažoval tedy sám pro sebe: 'Co udělám? Vždyť už nemám kam svou úrodu uložit! Tohle udělám,' řekl si, 'strhnu své stodoly, vystavím větší a tam složím všechno své obilí i své zásoby. Pak si mohu říci: Máš velké zásoby na mnoho let. Klidně si žij, jez, pij, vesele hoduj!' Bůh mu však řekl: 'Blázne, ještě této noci budeš muset odevzdat svou duši a čím bude to, co jsi nashromáždil?' Tak to dopadá s tím, kdo si hromadí poklady, ale není bohatý před Bohem."

K zamyšlení

Dnešní tři čtení k sobě dobře pasují. Zatímco nás první čtení staví před základní otázku našeho bytí: "Proč jsme vlastně na světě?" Snaží se druhé čtení na tuto otázku odpovědět: "Jsme zde, abychom se co nejvíce podobali Ježíši a tím se stali obrazem Božího stvoření." Z evangelia je pak zřejmé, jaká ohrožení se staví mezi základní otázkou bytí a cílem naší existence: kdo se snaží vytvořit si tento smysl sám, kdo se snaží dosáhnout tohoto cíle pomocí hmotných statků, nemůže být vnitřně svobodný nechat se obdarovat Božím bohatstvím. V prvním čtení se setkáváme s pojmem "pomíjivost", který obsahuje zkušenost omezení a pomíjivosti lidské existence, nejistotu a zmar životních plánů. V tomto pojmu se však také skrývá pradávna lidská touha po tom, co není pomíjivé, po tom, co je věčné. Tuto touhu si člověk sám nemůže naplnit, nemůže si dát sám odpověď na otázku o smyslu lidské existence, ačkoliv se o to mnoha způsoby vždy znovu a znovu snaží. Pro Kazatele, který sepsal tuto část, to znamená návrat člověka k jeho stvořenému bytí a tím návrat k rozhodující kategorii lidské existence: ne Mít (také v tom duchovním slova smyslu!) dělá lidi lidmi, nýbrž Být. Kdo ze svého bytí před Bohem a pro něj žije, může vychutnávat klid a duševní svobodu, které jsou mu vždy k dispozici bez toho, aby nenašel své štěstí a svou identitu a bez toho, aby se zhroutil při neúspěchu a ztrátě a cítil se existenčně ohrožen.

Proto se Ježíš v dnešním evangeliu zdráhá vykonávat roli soudce a udělat z **jednoho** "vlastníka jmění" **dva** "vlastníky jmění". Proto nebyl povolán. Jeho úkolem je přemístit identitu a smysl lidského bytí na jinou úroveň, pryč od materiálního vlastnictví. Kdyby se vměšoval do sporů o dědictví, o rozdělení hmotného dědictví mezi dva lidi, tak by zdvojnásobil nesmyslnost lidského bytí, které je naplňováno hmotnými statky.

Ježíšův úkol je přivést lidstvo k jeho vlastnímu smysluplnému cíli – obnova lidí skrze jejich nitro, připodobnění lidstva k obrazu jeho stvořitele skrze proměnu od "Mít" v "Být". Způsoby chování, o kterých mluví druhé čtení (špatnost, zlá touha, hrabivost, lakomství, lži...) jsou ovocem toho Mít, vlastnit, toho "Já schraňuji pouze pro sebe". Každá forma vlastnictví, moci v širokém slova smyslu, nás může tak ovládnout, že se obrazu našeho stvořitele velmi vzdálíme místo toho, abychom se mu přiblížili. Boží jméno v Bibli vyjadřuje Bytí: Jahve znamená: "Jsem zde pro vás". Když se chce někdo podobat Bohu, pak je po něm žádáno Být – u sebe, s ostatními a pro ostatní. Takováto alternativní forma života má své důsledky: když postavíme do středu svého života to Být místo Mít, dostane náš život automaticky ten správný smysl bez toho, abychom o to museli bojovat. Současně zažijeme jak skrze tento obrat budeme pomalu zcela osvobozeni od již zmíněných "nelidskostí" a díky této nezávislosti budeme vlastnit, ale nebudeme sami vlastněni.

Tímto způsobem života již zde a tady v tomto bytí začne pro nás být zřetelné nebe! Jsme sice ještě na cestě, ale stávají se z nás noví lidé (2. čtení), kteří jsou povoláni již zde na této zemi vytvořit zřetelný Boží odlesk a dále šířit Boží příslib. To znamená, abychom přislíbili našim bližním smysl a budoucnost, prostor a svobodu pro jejich vlastní životy. Jedním slovem: ukázat ve světle to, co nám Bůh již od počátku daroval, do čeho nás stvořil.